

om i Landet, vilde forstumme; thi der vilde neppe være stor Svirighed tilfæde hos Tiendeyderne efter al komme til at betale en Pengesum istedetfor den aarlige Tiendeaagift. Men det er min Overbevisning, at, naar der nu tales saa meget om Tiendens Afløsning, saa er det, fordi der desangaaende høves forffjellige uklare Forestillinger, fordi man stundom ikke har taget i Betænkning — maasse fordi man ikke selv vidste det bedre, maasse ogsaa fordi man fandt sin Regning ved at fremstille Sagen anderledes, end den forholder sig — at udbrede urigtige og uklare Forestillinger hos Tiendeyderne om, at de kunne vente at blive enten helt frie for deres Tiender, altsaa saa dem afløste uden Bederlag, eller at de idetmindste kunde saa dem afløste saaledes, at de ikke kom til at svare et Bederlag, der i Virkeligheden svarede til Tiendeyrderens Størrelse. Jeg nærer den Overbevisning, at det vil vare meget længe, inden der i Danmark kommer en Finantsbestyrelse, som vil tro det forsvarligt overfor Finanterne, overfor Staten og overfor Statsborgerne i Almindelighed, at berøve Staten en meget betydelig Del af den Indtægt, den indirekte har havt af Tiendeydelsen, for paa en saadan Maade at begunstige en enkelt Klasse af Statsborgere; thi det vilde være en enkelt Klasse af Statsborgere, man begunstigede, om man uden Hensyn til, at de i sin Tid have kjøbt deres Eiendomme, vel vidende, hvilke Byrder der hvilede derpaa, og derfor forholdsvis saameget billigere, efter nogle Aars Forløb vilde forære dem en Præsent enten af hele eller en Del af Tiendeyrden. — Der er endnu et Punkt, hvorpaa jeg vil henlede Opmærksomheden. Det fremtræder i Forslaget under Nr. 8, som lyder saaledes: „De Valgmenigheder, som danne sig i Henhold til Lov af 15de Mai 1868, kunne ved Finantsloven tilstaa en Understøttelse af Statskassen.“ Ogsaa dette er et Punkt, som — bevidst eller ubevidst — kan have spillet sin Rolle hos enkelte Medlemmer, at, naar man først havde faaet de Midler, hvorom der er Tale, ind i Statskassen, uden at der var taget nogen Bestemmelse om, at disse Midler ogsaa for Fremtiden skulde anvendes fortrinsvis til folkefirkelige Diemed, kunde man derved saa

Midler til Anvendelse i en noget anden Retning, navnlig da først til Understøttelse af Valgmenigheder. Jeg føler mig ikke kaldet til i dette Dieblif at træde op som Hævder og Forsvarer af den afsluttede Folkekirke overfor Valgmenighederne, men jeg skal bemærke, at det forekommer mig, at det næste Skridt maatte være at tillægge ikke blot Valgmenighederne Krav paa Understøttelse fra Staten, men ogsaa de andre Troshelphjælpelser, der findes i Staten, og som, naar Alt kommer til Alt, kunne have det samme Krav paa at finde Understøttelse af den almindelige Statskasse i deres religiøse Færd som de Statsborgere, der bekjende sig til den lutherske Religion eller hvilken det nu maatte være. Men den Betragtning, jeg vil stille op imod disse Forslag, er netop en Henvisning til Grundloven. Det er ifølge Grundloven, at Folkekirken skal understøttes af Staten, og jeg tror, at det maa erkjendes at være lidet stemmende med Grundlovens Aand og Tanke, om man vilde ordne Forholdet paa en saadan Maade, at man inddrog de Midler, der fra gammel Tid ere henlagte til Folkekirken, i Statskassen for derigjennem, om ikke i den allernærmeste Tid, saa dog naar der var gaet nogle Aar, at anvende en større eller en mindre Del af disse Indtægter først til Valgmenigheder, saa til andre Religionsfamsund og saa maasse tilsidst til ganske andre Diemed. — Derfor man holder disse Betragtninger inde, dels de theoretiske om, hvad en Forstaaelse af Grundlovens § 48 formentlig skulde kræve, og dels disse bevidste eller ubevidste Fremtidstanker om at vinde Tienden for godt Kjøb eller at kunne understøtte Andre end netop Folkekirken, og derefter vil spørge: Hvad er det, der egentlig praktisk skal vindes ved det Forslag, der stilles af Udvalgets Flertal i Modsetning til Regjeringsudkastet, navnlig med Mindretallets Ændringer? saa beder jeg ærede Medlemmer at se paa den Liste, som Udvalgets Flertal selv har leveret derover i Udvalgets Betænkning, Sp. 420—421. Der ere de virkelige Fordele opregnede, der skulle vindes ved Udvalgets Flertals Forslag; men jeg skal bede ærede Medlemmer om at spørge sig selv, om ikke netop de selvsamme Fordele ville opnaas ved Regjeringsudkastet, i alt Fald